

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie: 22.07.2026 nr 13-3/2562-1

Meie: 28.08.2026 nr 13-1/26-1313

**Arvamuse andmine riigi eriplaneeringule
(Tuumaelektrijaama asukoha eelvaliku LS ja KSH programm)**

Esitasite 22.07.2026 kirjaga nr 13-3/2562-1 Eesti Geoloogiateenistusele ettepanekute esitamiseks tuumaelektrijaama riigi eriplaneeringu (EP) asukoha eelvaliku lähteseisukohtade (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi (edaspidi planeering). LS järgi on eelvalikus kuus kandidaatala Lügane ja Viru-Nigula valdades. Lisaks neile hõlmab planeeringuala veel Haljala, Rakvere, Vinni ja Jõhvi valdu ning Rakvere ja Kohtla-Järve linnu, sest hinnata tuleb ka elektriühenduste, jahutusvee trasside, juurdepääsuteede jm vajaliku taristu lahendusi.

Käesolevalt on tegemist ettevalmistava etapiga, mis algatati Vabariigi Valitsuse 22.05.2025 korraldusega nr 102. Etapi eesmärk on 600 MW elektrilise võimsusega tuumaelektrijaama ja selle toimimiseks vajaliku taristu riigi eriplaneeringu koostamine ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamine, sh KSH läbiviimine.

Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus.

Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 alusel, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus:

- 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda;
- 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või
- 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmisel ja seonduva taristu ehitamisega.

Planeeringu ala piiridesse jäävad mitmed maardlad, maavara kaevandamise load ning geoloogilise uuringu- ja üldgeoloogilise uurimistöö load. Käesoleva LS ja KSH programmiga on määratud kuus võimalikku tuumaelektrijaama asukohta, mille puhul on antud ülevaade geoloogilisest ehitusest, piiravatest tingimustest ning kattuvustest maavaradega. Planeeringus on üldiselt korrektselt viidatud väljavalitud alade lähimatele maardlatele ning kattuvusteel maavaradega seotud objektidega. Samuti on välja toodud KSH-s hinnatavad geoloogilised kriteeriumid.

EGT on tutvunud planeeringu materjalidega ning toob EGT välja järgmised märkused:

1. EGT juhib tähelepanu, et peatükis 5.3.6 Aa – rand ei ole toodud välja lähimaid maardlaid ega kaevandamise lubasid nagu seda on tehtud teiste analoogsete peatükkide puhul.

2. EGT peab vajalikuks täiendada LS ning KSH programmi joonis(t)e ja peatükiga, mis kajastab kogu planeeringuala kattuvust arvele võetud maavarade ning kehtivate kaevandamise lubadega, geoloogilise uuringu lubadega ning üldgeoloogilise uurimistöö lubadega. Kuna planeeringuala on määratud laiemana, et võimaldada tuumaelektrijaama toimimiseks vajaliku taristu rajamist, sh võimalikku uut alajaama ja uusi kõrgepingeliine, siis palume arvestada maavaraliste kattuvustega esimesel võimalusel ning vältida kattuvusi maavaraliste kitsendustega võimalikult suurel määral. Valitud asukohtade juures tuleks välja tuua ka tuumaelektrijaamaga kaasneva taristu võimalikud lahendused ning kuidas seejuures kavatsetakse vältida maardlaid.

3. Palume taristu ja tuumajaama asukoha valiku puhul silmas pidada võimalikku mõju olemasolevale kaevandamistegevusele (nt kas planeeringu lahendus seab piiranguid lõhkamisele karjääris jne) ning vältida planeeringu lahendusega riigi jaoks strateegiliselt olulistele ressurssidele juurdepääsu halvendamist.

4. KSH programmist selgub, et asukohavaliku üks oluline kriteerium on rikete olemasolu. Samuti on kirjas, et esialgu välitöid ei planeerita ja tuginetakse olemasolevatele andmetele. Eelnevast lähetavalt soovitame hinnata, kas 1: 50 000 skaala tehtud geoloogilise kaardistamise andmestik on piisava täpsusega arvestades töö eesmärgi või on vajalik teha täiendavaid uuringuid rikete täpsustamiseks ja/või väiksemate rikete kaardistamiseks järgmises etapis.

5. Geoloogilises kirjelduses viidatakse korduvalt MaRu geoloogilistele kaartidele, nende autor peaks olema EGT.

6. KSH programmi lk 58 viidatud erinevate andmeallikate lingid ei avane.

7. Geoloogilises kirjelduses on sageli kasutatud VEKA andmeid. Võimalusel soovitame kasutada EGT avamuse portaalis olevat [puuraukude rakendust](#).

Eelnevat arvestades on EGT seisukohal, et LS ja KSH programmi täiendamisel vastavalt väljatoodule on maavaradega seonduva teema käsitlemine asjakohane. EGT märgib, et kui planeeringuga kavandatakse ehitada tuumaelektrijaama või seonduvat taristut maardlaga kattuvale alale, tuleb selleks saada MaaPS §14 lg 2 kohane kooskõlastus.

Palume arvestada MaaPS-is sätestatud nõuetega ning hoida EGT-d kursis menetluse edasise käiguga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

Maavarade registri osakonna juhataja

Mihkel Annusver

Maavarade registri osakonna spetsialist

5331 7112 Mihkel.Annusver@egt.ee